

Toetsingskader kwalificatiestructuur mbo

Versie 29 mei 2020.

1. Inleiding

1.1. Formele kaders

In de WEB zijn bepalingen opgenomen over de ontwikkeling en toetsing van kwalificatiedossiers voor het middelbaar beroepsonderwijs, in de artikelen 7.2.3., 7.2.4, 7.2.5, 7.2.6 en 9.2.1 derde lid.

1.2. Inhoud Toetsingskader

Dit Toetsingskader beschrijft in een tweetal hoofdstukken de wijze waarop uitvoering gegeven wordt aan deze artikelen. De hoofdstukken beschrijven achtereenvolgens:

- I. De criteria aan de hand waarvan de kwaliteit van de kwalificatiestructuur, de kwalificatiedossiers, de keuzedelen en de beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen waaraan een certificaat wordt verbonden, worden getoetst;
- II. De inrichting van het toetsproces leidend tot een advies over de kwaliteit van de kwalificatiestructuur, de kwalificatiedossiers, keuzedelen, en de beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen waaraan een certificaat verbonden wordt.

2. Toetsingscriteria voor de kwalificatiestructuur, -dossiers, keuzedelen en certificaten

2.1. Inleiding

De kwalificatiestructuur omvat het samenvattend geheel van kwalificatiedossiers, keuzedelen voor het middelbaar beroepsonderwijs, de tabel 'opleidingsdomeinen – kwalificatiedossiers – kwalificaties' en een overzicht van de beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen waaraan een certificaat is verbonden.

Een kwalificatiedossier bevat de kwalificatie-eisen voor een beroep of groep van beroepen op het niveau van de beginnend beroepsbeoefenaar. Ook bevat het een verwijzing naar de kwalificatie-eisen voor de generieke examenonderdelen Nederlandse taal, rekenen, Engels (voor mbo niveau 4), loopbaan en burgerschap.

De kwalificatie-eisen voor een keuzedeel zijn beschreven in een apart document keuzedeel, dat gekoppeld is aan één of meer kwalificaties.

Als een certificaat is verbonden aan een keuzedeel is dit in het document van het keuzedeel toegelicht. Als een certificaat is verbonden aan een beroepsgerichte onderdeel van een kwalificatie, zijn de kwalificatie-eisen van dit beroepsgerichte onderdeel als bijlage 'eisen- mbo-certificaat' toegevoegd aan het betreffende kwalificatiedossier.

Aan ieder kwalificatiedossier is het document *Verantwoordingsinformatie behorend bij het kwalificatiedossier mbo <naam dossier>* verbonden, waarin de sectorkamer verantwoording aflegt over de inhoud en de totstandkoming van het betreffende dossier en waarin beroepsvereisten, bijzondere vereisten toegelicht worden, maar waarin niet - zoals in het kwalificatiedossier zelf - kwalificatie-eisen zijn opgenomen.

Het kwalificatiedossier, de bijbehorende keuzedelen, de tabel 'opleidingsdomeinen – kwalificatiedossiers – kwalificaties' de koppeling 'kwalificatie - keuzedelen' en de certificaten voor beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen, worden vastgesteld door de minister van OCW; dat geldt niet voor de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier.

De toetsingscriteria in het Toetsingskader beschrijven kwaliteitsstandaarden waaraan de kwalificatiestructuur als geheel, de afzonderlijke kwalificatiedossiers, de afzonderlijke keuzedelen moeten voldoen en de voorwaarden waaronder een certificaat aan een beroepsgerichte onderdeel of keuzedeel wordt verbonden.

Kwalificatiedossiers, keuzedelen en de beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen waaraan een certificaat is verbonden worden ontwikkeld volgens het door OCW vastgestelde model kwalificatiedossier, model keuzedeel en model voor de bijlage 'eisen mbo-certificaat' en conform de daarbij behorende instructie en ze moeten voldoen aan de desbetreffende toetsingscriteria uit dit Toetsingskader.

2.2. De kwaliteit van de kwalificatiestructuur, de kwalificatiedossiers, keuzedelen en de beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen waaraan een certificaat is verbonden

De kwaliteit van de kwalificatiestructuur, de afzonderlijke kwalificatiedossiers, keuzedelen en de certificaten voor beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen worden getoetst aan de hand van de volgende criteria:

- 1) **Doelmatigheid:** de kwalificatiestructuur als geheel, de afzonderlijke kwalificatiedossiers, de keuzedelen en de beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen waaraan een certificaat is verbonden, sluiten in kwaliteit en kwantiteit aan op de vraag vanuit de arbeidsmarkt, samenleving en vervolgonderwijs.

- 2) **Uitvoerbaarheid:** de kwalificatiestructuur als geheel, de afzonderlijke kwalificatiedossiers, keuzedelen en de beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen waaraan een certificaat is verbonden zijn uitvoerbaar voor onderwijsinstellingen, leerbedrijven en andere gebruikers van de kwalificatiedossiers ten behoeve van het onderwijs, de examinering en de beroepspraktijkvorming (bpv).
- 3) **Herkenbaarheid:** de kwalificatiestructuur als geheel, de afzonderlijke kwalificatiedossiers, de keuzedelen en de beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen waaraan een certificaat is verbonden zijn herkenbaar voor bedrijfsleven, onderwijsveld en studenten.
- 4) **Transparantie:** de kwalificatiestructuur vormt een transparant en overzichtelijk geheel. Er is geen ondoelmatige overlap tussen de onderdelen ervan. De afzonderlijke kwalificatiedossiers geven overzichtelijk de kwalificatie-eisen aan per kwalificatie, conform het model kwalificatiedossier inclusief instructie. De kwalificatiestructuur geeft helder en overzichtelijk verschillen en overeenkomsten tussen kwalificaties en keuzedelen weer, zodanig dat studenten een goed onderbouwde keuze voor een kwalificatie kunnen maken en werkgevers weten wat ze kunnen verwachten van studenten die een bpv-plek of baan vervullen. Het is inzichtelijk aan welke keuzedelen en beroepsgerichte onderdelen een certificaat is verbonden en wat de motivering hiervoor is.
- 5) **Flexibiliteit:** het proces van de totstandkoming van de kwalificatiestructuur als geheel en van de kwalificatiedossiers, keuzedelen, de beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen waaraan een certificaat is verbonden afzonderlijk staat er borg voor dat er alert en adequaat gereageerd wordt c.q. is op ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, wijzigingen in van toepassing zijnde wet- en regelgeving en de praktijk van de onderwijsuitvoering die moeten leiden c.q. hebben geleid tot duurzame aanpassingen van de kwalificatie-eisen.
- 6) **Duurzaamheid:** de kwalificatiedossiers, keuzedelen en de beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen waaraan een certificaat is verbonden leveren een solide basis voor de inhoudelijke inrichting van het onderwijs, de examinering en de bpv. De kwalificatiestructuur en -dossiers zijn bestendig tegen kortetermijn-veranderingen binnen het onderwijs en de beroepsuitoefening zodanig dat de onderwijsinstellingen het onderwijs goed kunnen organiseren en werkgevers stabiel zicht hebben op de kwaliteiten van de (beginnend) beroepsbeoefenaar.

De kwalificatiestructuur is doelmatig; relevant voor de arbeidsmarkt, de samenleving en vervolgonderwijs.

Kwalificatiestructuur

- a. De kwalificatiestructuur bevat de kwalificatie-eisen voor de (beginnende) beroepsbeoefenaren die aansluiten op de actuele vraag van de arbeidsmarkt en van instellingen voor vervolgonderwijs en die anticiperen op hun toekomstige vraag.

Kwalificatiedossier

- b. De in het kwalificatiedossier opgenomen kwalificatie(s) is/zijn drievoudig kwalificerend. Naast kwalificatie-eisen voor het beroep bevatten de kwalificaties de kwalificatie-eisen voor de generieke examenonderdelen Nederlandse taal en rekenen met een verwijzing naar de bij de betreffende mbo niveau's behorende referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen en een verwijzing naar de kwalificatie-eisen voor het generieke examenonderdeel loopbaan en burgerschap. Kwalificaties op niveau-4 bevatten tevens kwalificatie-eisen voor het generieke examenonderdeel Engels met een verwijzing naar de niveaus van het Europees raamwerk voor moderne vreemde talen (CEF / ERK).
- c. De kwalificatie(s) in het kwalificatiedossier is/zijn breed toeleidend naar de arbeidsmarkt. Ze hebben niet betrekking op een functie maar op een beroep dat wordt uitgeoefend in meer dan één bedrijf.
- d. Het kwalificatiedossier is gebaseerd op door sociale partners gelegitimeerde beroepeninformatie die aansluiten bij de actuele vraag op de arbeidsmarkt.
- e. Relevante beroepsvereisten als beschreven in artikel 7.2.6. van de WEB, of verwijzingen ernaar, zijn - per betreffende kwalificatie - vermeld in het kwalificatiedossier. De betreffende kwalificaties zijn niet in tegenspraak met deze beroepsvereisten. Deze beroepsvereisten moeten in de betreffende kwalificatie(s) zijn verwerkt.

Keuzedeel

- f. In de kwalificatiestructuur vormt het keuzedeel het onderdeel waarmee:
 - I. de mbo-er zijn positie op de arbeidsmarkt versterkt door verbreding en / of verdieping bovenop de kwalificatie(s) waaraan het keuzedeel is verbonden en/of
 - II. de mbo-er zijn positie bij de aansluiting op het naastgelegen hogere opleidingsniveau voor de onderscheiden kwalificatie(s) waaraan het keuzedeel is verbonden versterkt.
 - III. mbo-instellingen flexibel in kunnen spelen op (regionale) arbeidsmarktontwikkelingen.Het keuzedeel maakt geen onderdeel uit van de kwalificatie(s) waaraan het keuzedeel is gekoppeld en het overlapt niet met de kwalificatie(s) waaraan het gekoppeld is.
- h. Voor de entreeopleiding en de basisberoepsopleiding geldt dat het keuzedeel ook een remediërend karakter kan hebben.

Certificaat

- i. Alleen indien dit bij of krachtens algemene maatregel van bestuur (op basis van artikel 7.2.3. van de WEB) is bepaald, kan aan een beroepsgericht onderdeel van een kwalificatie of aan een keuzedeel een mbo-certificaat verbonden zijn.
- j. Er kan een certificaat worden verbonden aan een volledig keuzedeel. Ook kan aan een beroepsgericht onderdeel van een kwalificatie een certificaat worden verbonden, mits dit beroepsgericht onderdeel ten minste één volledig werkproces bevat met de voor de uitvoering van dit werkproces benodigde kennis- en vaardigheden.
- k. Aan een beroepsgericht onderdeel of keuzedeel kan een certificaat worden verbonden als:
 - o deze voorziet in een door bedrijven/werkgevers direct ervaren scholingsbehoefte, waarbij deze scholingsbehoefte landelijk wordt herkend binnen de relevante branche(s) en sector(en). De beschreven scholingsbehoefte is kwalitatief en/of kwantitatief onderbouwd.
 - o deze een zelfstandige betekenis heeft op de arbeidsmarkt; het betreft een afgerond takenpakket dat voor een bredere inzetbaarheid zorgt, dan wel voor een betere uitvoering van beroepstaken zodat weer voldaan wordt aan de actuele eisen van het beroep.
 - o de beoogde doelgroep werkenden en/of werkzoekenden nader is gespecificeerd.
- l. Het beroepsgerichte onderdeel of keuzedeel waaraan een certificaat is verbonden, kan een aantal (wettelijke) beroepsvereisten of branchevereisten bevatten die voor de betreffende kwalificatie van toepassing is, mits OCW het verbinden van een certificaat aan dit beroepsgericht onderdeel of keuzedeel binnen haar verantwoordelijkheid acht. Er kan geen certificaat worden verbonden aan een keuzedeel of beroepsgericht onderdeel dat in zijn geheel uit wettelijke beroepsvereisten bestaat, met uitzondering van de beroepsgerichte onderdelen die vastgesteld zijn in het kader van de Regeling *Certificaten wettelijke vereisten groen beroepsonderwijs*.

Verantwoordingsinformatie

- m. In de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier wordt verwezen naar de beroepeninformatie die van toepassing is op het kwalificatiedossier.
- p. In geval van beroepsvereisten is in de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier de goedkeurende verklaring opgenomen van het betreffende vakdepartement en een toelichting op de wijze waarop de beroepsvereisten verwerkt zijn in de kwalificatie(s).
- q. In geval van bijzondere vereisten is dit in de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier beschreven. Waar relevant is verantwoord hoe die verwerkt zijn in de kwalificatie(s).
- r. In de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier is een beschrijving opgenomen van ontwikkelings- en doorgroeimogelijkheden van studenten binnen de beroepskolom na het behalen van de onderscheiden kwalificaties die in het dossier zijn opgenomen.
- s. In de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier is een verwijzing opgenomen naar de sectorale examenafspraken.

De kwalificatiestructuur is uitvoerbaar voor onderwijs, bpv en examinering.

Kwalificatiestructuur

- a. Op basis van de kwalificatiestructuur kunnen onderwijsinstellingen een evenwichtig gespreid aanbod van opleidingen verzorgen dat goed afgestemd is op de (regionale) vraag en aanbod.

Kwalificatiedossier

- b. Het kwalificatiedossier is uitvoerbaar voor onderwijsinstellingen en leerbedrijven binnen de daarvoor geldende (formele) kaders met betrekking tot (bijvoorbeeld) het onderwijs, de examinering, de beroepspraktijkvorming (bpv) en de verantwoording.
- c. Kwalificaties zijn zodanig beschreven dat het daarop door de onderwijsinstellingen in te richten onderwijsprogramma studeerbaar is binnen de geldende voorschriften:

- I. één volledig studiejaar voor de entreeopleiding;
- II. ten minste één en ten hoogste twee volledige studie jaren voor de basisberoepsopleiding;
- III. ten minste twee en ten hoogste drie volledige studie jaren voor de vakopleiding;
- IV. drie volledige studie jaren voor de middenkaderopleiding;
- V. één volledig studiejaar voor de specialistenopleiding.

Indien dit in verband met de aard van de opleiding noodzakelijk is, kan voor de middenkaderopleiding een langere studieduur worden vastgesteld. Deze opleidingen dienen te voldoen aan de daarvoor door de Minister van OCW geformuleerde criteria conform art. 7.2.4a. van de WEB.

- d. De beschrijving van de kwalificatie-eisen per kwalificatie biedt voldoende houvast voor onderwijsinstellingen en andere betrokkenen (waaronder leerbedrijven en leveranciers) voor de inhoudelijke inrichting van onderwijsprogramma's, examinering en bpv. Het kwalificatiedossier bevat geen eisen betreffende de vorm van opleidingen (zoals bijvoorbeeld de didactiek).

Keuzedeel

- e. Het keuzedeel is uitvoerbaar voor onderwijsinstellingen en leerbedrijven binnen de daarvoor geldende (formele) kaders met betrekking tot (bijvoorbeeld) het onderwijs, de examinering en de beroepspraktijkvorming (bpv).
- f. Het keuzedeel mag niet groter zijn dan de keuzedeelverplichting van het soort opleiding waaraan het keuzedeel gekoppeld is. Het keuzedeel moet bovendien passend zijn voor de studielast die aan het keuzedeel meegegeven wordt.

Certificaat

- g. Het beroepsgerichte onderdeel of keuzedeel waaraan een certificaat is verbonden is uitvoerbaar voor onderwijsinstellingen en leerbedrijven binnen de daarvoor geldende (formele) kaders.
- h. Het beroepsgericht onderdeel bevat een indicatie van de studielast, met een minimum van 240 en een maximum van 1200 sbu. De voor het mbo-certificaat gemaakte selectie mag niet bestaan uit het overgrote deel van de beroepsgerichte onderdelen van de betreffende kwalificatie.
- i. De beschrijving van de kwalificatie-eisen in een mbo-certificaat bieden voldoende houvast voor onderwijsinstellingen en andere betrokkenen (waaronder leerbedrijven en leveranciers) voor de inhoudelijke inrichting van onderwijsprogramma's, examinering en bpv. Het mbo-certificaat bevat geen eisen betreffende de vorm van opleidingen (zoals bijvoorbeeld de didactiek).

Verantwoordingsinformatie

- j. Onderwijs en bedrijfsleven zijn bereid om op te leiden voor de betreffende kwalificatie. Het bedrijfsleven heeft concrete toezeggingen gedaan om bpv-plaatsen ter beschikking te stellen. In de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier is dit aangegeven en onderbouwd.
- k. In de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier is informatie opgenomen over de uitvoerbaarheid van het kwalificatiedossier op onderwijsinstellingen en leerbedrijven.
- l. In de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier is een onderbouwing geleverd voor de nominale studieduur van middenkaderopleidingen indien deze een studieduur mogen hebben van langer dan drie jaar.

- m. In de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier zijn de bevindingen opgenomen van de raadpleging van gebruikers.
- n. In geval van bijzondere vereisten is in de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier een toelichting gegeven op de uitvoerbaarheid daarvan.

De kwalificatiestructuur is herkenbaar voor bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en studenten.

Kwalificatiestructuur

- a. De naamgeving en inrichting van opleidingsdomeinen, kwalificatiedossiers, kwalificaties en keuzedelen levert voldoende herkenbaarheid op voor het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en studenten.

Kwalificatiedossier

- b. Het kwalificatiedossier geeft een actuele en relevante beschrijving van de beroepshandelingen van een beginnend beroepsbeoefenaar.
- c. Elk kwalificatiedossier is opgenomen in één opleidingsdomein.
- d. Voor ieder kwalificatiedossier is één sectorkamer penvoerder.
- e. De kwalificatie(s) uit het kwalificatiedossier bouwen voort op verwante examenprogramma's in het vmbo.
- f. Kwalificaties zijn gericht op uitstroom naar de arbeidsmarkt en op verwante kwalificaties op het naast-hogere opleidingsniveau. Voor middenkaderopleidingen betreft dat verwante kwalificaties in het hbo.

Keuzedeel

- g. In de procedures voor de ontwikkeling en het onderhoud van het keuzedeel is het eigenaarschap van de penvoerder voor het keuzedeel geborgd.

Certificaat

- h. In de procedures voor de ontwikkeling en het onderhoud van het keuzedeel is het eigenaarschap van de penvoerder voor het keuzedeel geborgd

Verantwoordingsinformatie

- i. Kwalificatiedossiers en keuzedelen zijn voortgekomen uit overleg van en dialoog tussen relevante partijen en zijn gevalideerd door de betreffende sectorkamers. In de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier is dit aangegeven.
- j. Wanneer kwalificaties (en/of beroepeninformatie) en keuzedelen het werkgebied van meerdere sectorkamers betreffen, zijn er afspraken gemaakt over samenwerking. Die afspraken zijn door alle betrokken sectorkamers onderschreven. In de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier is dit aangegeven.
- k. Bij gebruikers is draagvlak voor het kwalificatiedossier en bijbehorende keuzedelen. In de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier en bij de ingangstoets voor keuzedelen is opgenomen de wijze waarop draagvlak is gecreëerd.

De kwalificatiestructuur vormt een transparant en overzichtelijk geheel.

Kwalificatiestructuur

- a. De kwalificatiestructuur vormt een overzichtelijk en samenhangend geheel van opleidingsdomeinen, kwalificatiedossiers, kwalificaties en keuzedelen die aan gebruikers een goed beeld geven van onderscheiden beroepen waarvoor in het middelbaar beroepsonderwijs wordt opgeleid en van de kwalificatie-eisen die gelden voor de betreffende (beginnende) beroepsbeoefenaren.
- b. Er is sprake van eenduidige uitwerking over alle kwalificatiedossiers heen, door gelijke beschrijving wat gelijk is en vergelijkbare beschrijving wat vergelijkbaar is, door een transparante en passende omschrijving van het kwalificatieniveau en door het nakomen van overige eisen over vormgeving en beschrijving die in de 'Instructies bij de ontwikkeling van een kwalificatiedossiers mbo, keuzedelen en verantwoordingsinformatie' zijn aangegeven.

- c. De kwalificatiestructuur is zodanig elektronisch ontsloten dat gebruikers gemakkelijk overzichten kunnen opstellen betreffende geselecteerde kwalificatie-elementen binnen een kwalificatiedossier of van meerdere/alle dossiers om bijvoorbeeld verschillen en overeenkomsten tussen kwalificaties in beeld te brengen.

Kwalificatiedossier

- d. In de kwalificatiestructuur zijn voor de basisberoepsopleiding, de vakopleiding, de middenkaderopleiding en de specialistenopleiding verwante kwalificaties geclusterd in een dossier op basis van een beroepengroep. De beroepen in de beroepengroep hebben een gemeenschappelijke kern in termen van gemeenschappelijke handelingen, vakkennis en vaardigheden en beroepshouding. De kwalificaties in het dossier leveren meerwaarde op ten opzichte van in de kwalificatiestructuur al aanwezige (delen van) kwalificaties. Er is geen sprake van ondoelmatige overlap binnen en tussen dossiers en kwalificaties.
- e. Elke kwalificatie bevat een duidelijke en evenwichtige beschrijving van (vak)kennis, vaardigheden en gedragsaspecten.
- f. Elke kwalificatiedossier omvat een basis- en een profieldeel. In het kwalificatiedossier zijn voor de basisberoepsopleiding, de vakopleiding, de middenkaderopleiding en de specialistenopleiding de gemeenschappelijke kenmerken (kerntaken, beroepshouding, vakkennis en vaardigheden) van de beroepengroep duidelijk uitgewerkt in het basisdeel, en is in elk profieldeel én in de aanvullende eisen in het basisdeel aangegeven wat specifiek is voor elke onderscheiden kwalificatie.
- g. De kwalificaties voor de entreeopleiding zijn gebundeld in het entreedossier, een sectoroverstijgend dossier waarin het accent ligt op arbeidsmarktorientatie. In het entreedossier wordt de basis gevormd door de gemeenschappelijke werkprocessen van de in het dossier opgenomen profielen. In het profieldeel worden de gemeenschappelijke werkprocessen verbijzonderd naar de context van de beroepengroepen die in het dossier zijn opgenomen.
- h. Het mbo-niveau van de kwalificatie is consistent uitgewerkt met behulp van de NLQF-descriptoren.
- i. Kwalificaties zijn voorzien van een EQF/NLQF-niveau.
- j. De beroepsgerichte eisen Nederlandse taal, rekenen en moderne vreemde talen (MVT) zijn herkenbaar en eenduidig uitgewerkt in de kwalificatiedossiers. Het kwalificatiedossier voldoet op alle elementen aan het 'Model kwalificatiedossier mbo' inclusief de 'Instructies bij de ontwikkeling van een kwalificatiedossiers mbo, keuzedelen, mbo-certificaat voor een beroepsgericht onderdeel en verantwoordingsinformatie'

Keuzedeel

- k. Het keuzedeel voldoet op alle elementen aan het 'Model keuzedeel mbo' inclusief de 'Instructies bij de ontwikkeling van een keuzedelen'.
- l. Het register keuzedelen vormt een samenhangend en overzichtelijk geheel. Er is geen sprake van ondoelmatige overlap tussen kwalificaties en de eraan gekoppelde keuzedelen noch tussen keuzedelen onderling.

Certificaat

- n. Een beroepsgericht onderdeel waaraan een certificaat is verbonden, bevat uitsluitend bestaande kwalificatie-eisen van een kwalificatie, waarbij het werkproces de kleinst mogelijke eenheid is.
- o. Voor een certificaat voor een beroepsgericht onderdeel kan geen selectie van kwalificatie-eisen worden gemaakt uit keuzedelen of generieke onderdelen van een kwalificatie.
- p. Er kan uitsluitend een certificaat aan een volledig keuzedeel worden verbonden. Remediërende keuzedelen, keuzedelen gericht op doorstroom naar vervolgonderwijs en keuzedelen die overeenkomen met generieke onderdelen Nederlands, rekenen en Engels komen niet in aanmerking voor het verbinden van een certificaat.
- q. Het maken van een selectie van beroepsgerichte onderdelen voor een mbo-certificaat voldoet op alle elementen aan het 'Model certificaat-eisen beroepsgerichte onderdelen' inclusief de 'Instructies bij de ontwikkeling van 'eisen mbo-certificaat'.
- r. Als een certificaat is verbonden aan een beroepsgericht onderdeel van een kwalificatie, wordt de kwalificatie-eisen van dit beroepsonderdeel als bijlage toegevoegd aan het kwalificatiedossier waarvan

deze kwalificatie deel uitmaakt. De beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen waaraan een certificaat is verbonden zijn inzichtelijk via het register certificaten.

- s. Er is geen sprake van ondoelmatige overlap tussen certificaten voor beroepsgerichte onderdelen. Evenmin is er sprake van ondoelmatige overlap tussen certificaten voor beroepsgerichte onderdelen en (certificaten voor) keuzedelen en tussen certificaten voor beroepsgerichte onderdelen en kwalificaties.

De kwalificatiestructuur is flexibel voor onderwijs, beroepspraktijkvorming en examinering.

Kwalificatiestructuur

- a. De procedure voor ontwikkeling en vaststelling van kwalificatiedossiers is zodanig ingericht dat flexibele toevoeging en/of aanpassing mogelijk is wanneer daar dringende redenen voor zijn vanuit het perspectief van arbeidsmarkt, uitvoering of veranderende wetgeving.
- b. De procedure voor ontwikkeling en vaststelling van keuzedelen is zodanig ingericht dat flexibele toevoeging en/of aanpassing van keuzedelen mogelijk is.

Kwalificatiedossier

- c. Het kwalificatiedossier biedt ruimte voor erkende leerbedrijven om invulling te geven aan de bpv in samenspraak met onderwijsinstellingen. Het kwalificatiedossier bevat geen eisen voor de wijze van inrichting van onderwijs, examinering, beroepspraktijkvorming en evenmin voor bijvoorbeeld de didactiek.

Keuzedeel

- d. Het keuzedeel vormt het flexibele onderdeel binnen de kwalificatiestructuur waarmee door het onderwijs snel ingespeeld kan worden op recente ontwikkelingen op de (regionale) arbeidsmarkt.
- e. Procedures voor de ontwikkeling, toetsing, validering en vaststelling van keuzedelen zijn zodanig ingericht dat snelle opname in de kwalificatiestructuur geborgd is.
- f. Aan elke kwalificatie zijn keuzedelen gekoppeld. Het aantal van keuzedelen dat gekoppeld is aan een kwalificatie(dossier) is dusdanig van omvang (in aantal én studielast) dat de mogelijkheid tot het maken van een keuze door de student op het niveau van een kwalificatie verzekerd is.

Certificaat

- g. De procedure voor ontwikkeling en vaststelling van mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen en keuzedelen is zodanig ingericht dat flexibele aanpassing van mbo-certificaten mogelijk is.

De kwalificatiestructuur is duurzaam voor onderwijs, beroepspraktijkvorming en examinering.

Kwalificatiedossier

- a. Het kwalificatiedossier is zo opgesteld dat het meerjarig meekan zonder tussentijds geactualiseerd te hoeven worden. Van die termijn wordt alleen afgeweken in het geval er dringende overwegingen zijn vanuit wet- en regelgeving, arbeidsmarkt of uitvoering.
- b. In het kwalificatiedossier zijn verwante beroepen geclusterd tot een beroepengroep op basis van gemeenschappelijke kerntaken, werkprocessen, aard van het beroep en vakkennis en vaardigheden. De beroepengroep vormt de duurzame basis voor een dossier.

Verantwoordingsinformatie

- c. In de verantwoordingsinformatie bij het kwalificatiedossier is een onderhoudsagenda opgenomen waarop relevante aandachtspunten voor het onderhoud zijn vermeld. De agenda bestrijkt een periode van 5 jaar.

De bovenstaande kwaliteitscriteria dienen in onderlinge samenhang te worden gezien. De kwaliteitscriteria zijn te onderscheiden, maar niet strikt te scheiden. Ze vullen elkaar aan, vloeien in elkaar over en er bestaat een spanningsrelatie tussen een aantal kwaliteitscriteria.

3. Het proces van toetsing

De Toetsingskamer toetst de kwaliteit van de kwalificatiedossiers, de keuzedelen, eisen mbo-certificaat en de kwalificatiestructuur als geheel aan de hand van de toetsingscriteria uit het Toetsingskader en de Instructie bij de ontwikkeling van kwalificatiedossiers, keuzedelen, het verbinden van certificaten aan keuzedelen en beroepsgerichte onderdelen, en verantwoordingsinformatie.

De Toetsingskamer brengt daarover een onafhankelijk advies uit aan het Bestuur SBB. Het proces voor de toetsing van onderdelen van de kwalificatiestructuur is onderscheidend per onderdeel.

Toetsproces

Het toetsproces kent twee formele toetsmomenten:

I. De Ingangstoets

De Ingangstoets bij de indiening van een nieuw voorstel voor een onderdeel van de kwalificatiestructuur. De ingangstoets is niet van toepassing op de indiening van voorstellen voor keuzedelen. Hierbij kan op verzoek van de indiener wel een preadvies uitgevoerd worden.

II. De Eindtoets

De Eindtoets vormt de finale toets op het onderdeel van de kwalificatiestructuur.

Tussentijds toetsen en tussentijdse advisering

Naast deze twee formele toetsen hanteert de Toetsingskamer voor het kwalificatiedossier tussentijdse toetsmomenten. De tussentoetsen hebben tot doel het monitoren van de kwaliteit van de kwalificatiedossiers binnen de gestelde ontwikkeltijd en te bewaken of deze voldoen aan de eisen. Deze toetsen hebben het karakter van een advies aan de het ontwikkelteam K&E van de werkorganisatie SBB en de sectorkamer over de kwaliteit van (de conceptversie van) het dossier.

Beroep

Een sectorkamer die meent in zijn belang geschaad te zijn door een beslissing van de Toetsingskamer kan in beroep gaan bij het bestuur SBB.

Advies aan het bestuur SBB

Als kwalificatiedossiers, keuzedelen, beroepsgerichte onderdelen en/of keuzedelen waaraan een certificaat verbonden wordt voldoen aan de in het Toetsingskader aangegeven kwaliteitseisen adviseert de Toetsingskamer het algemeen bestuur SBB om deze aan te bieden aan de minister van OCW ter formele vaststelling. Het bestuur SBB draagt dit advies over aan de minister van OCW, maar kan desgewenst gemotiveerd afwijken van het advies van de Toetsingskamer om een kwalificatiedossier, keuzedeel of een certificaat te verbinden aan een beroepsgericht onderdeel of keuzedeel al dan niet aan te bieden aan de minister ter formele vaststelling.

Er is één (en bij uitzondering twee) twee keer de mogelijkheid tot het vaststellen van een nieuw of vernieuwd kwalificatiedossier door de minister van OCW. Voor de overige onderdelen van de kwalificatiestructuur kan dat vier keer per jaar gebeuren. Het toetsproces van de Toetsingskamer is afgestemd op de data van vaststelling.